St. 2, Vilniaus St. 47, Vokiečių St. 13). Destroyed cultural layers with isolated 16th–19th-century finds (Fig. 1) and fragments of 16th – early 19th-century masonry wall and foundation fragments were recorded in the bulk of these layers.

In 2012, surveys (716 m²) were also conducted at gas line reconstruction sites in Vilnius (Barboros Radvilaitės, Bernardinų, Bokšto, Išganytojo, Maironio, Šv. Mykolo, Latako, Literatų, Pilies, Rusų, Skapo, Savičiaus, Šiltadaržio Streets). Only 20th-century mixed layers which contained isolated 17th–20th-century finds were recorded everywhere and 18 masonry wall fragments were unearthed: one 17th–18th-century wall and stone foundation at Bernardinų St. 4; a 17th–18th-century wall at Bernardinų St. 9; four wall fragments at Bernardinų St. 10 and one (late 19th century) wall fragment to the E of Bernardinų St. 10; one mid-16th-century masonry wall fragment at Bokšto St. 7 / Didžioji St. 10 (Fig. 2); six masonry walls (two from the first half of the 20th century, three from the second half of the 18th – first half of the 19th century (Fig. 3), and one from the 17th–18th century) at Bokšto St. 8; two walls (one from the second half of the 19th, one from the 17th–18th century) on Latako Street; two masonry wall fragments from the second half of the 19th century on Maironio St. 19; and one 17th–18th-century wall on Savičiaus St. 13.

Pavel Vutkin

Didžioji gatvė 10

2012 m. rugsėjo mėnesį Didžiosios g. 10 esančio pastato vidiniame kieme vyko archeologiniai žvalgomieji tyrimai bei žvalgymai. Žvalgomųjų tyrimų metu tirti du šurfai (bendras plotas – 4,81 m²), žvalgytas papildomas 39,3 m² plotas.

1 pav. Šurfas 2 ir jame atidengtas mūrinis pamatas iš R. P. Vutkin nuotr.

Fig. 1. Test pit 2 and the masonry foundation unearthed in it, as seen from the E

Šurfas 1 tirtas 1,5x1,5 m dydžio. Jo Š dalyje po asfaltu fiksuotas apardytas XX a. I pusės netašytų akmenų grindinio fragmentas. P dalyje grindinys buvęs nuardytas vėlesnių žemės judinimo darbų metu. Šurfe atidengtas permaišytas pilkos žemės sluoksnis su XVII–XIX a. radiniais, 1 m gylyje rastos dvi monetos – 1938 m. TSRS 3 kapeikos bei kita stipriai korodavusi varinė moneta (XVII a. Jono Kazimiero Vazos šilingas?). 2,3 m gylyje atidengtas esamo dujotiekio vamzdis. Permaišytas sluoksnis tęsėsi iki smėlio – įžemio, pasiekto 3,1 m gylyje.

Šurfas 2 tirtas 1,6x1,6 m dydžio. Čia taip pat po asfaltu buvo XX a. I pusės netašytų akmenų grindinys. 40 cm gylyje šurfo V dalyje atidengtas XVI a. vidurio gotikinio mūro fragmentas (1 pav.). Jo fiksuotas aukštis – 2,5 m (apačia nepasiekta), ilgis – 1,6 m, plotis – 70 cm. Tirta iki 2,9 m gylio, tačiau įžemis nepasiektas. Sluoksniuose rasta XVII–XIX a. buitinės ir statybinės keramikos fragmentų.

Sklype tiesiant vandentiekį, papildomai žvalgytas 39,3 m² dydžio plotas. Kasta iki pro-

jektinio 1,6–2,2 m gylio. Kiemo PR dalyje po asfaltu fiksuotas XX a. I pusės netašytų akmenų grindinys. Kiemo R ir PV dalyse jis buvo sunaikintas vėlesnių žemės kasimo darbų metu. R dalyje, 17 m į V nuo kiemo R vartų PR kampo kaip ir šurfe 2 aptiktas 1,4 m aukščio, 1 m ilgio ir 70 cm pločio XVI a. vidurio gotikinis pamatas M1, orientuotas V–R kryptimi. Jis mūrytas iš raudono molio 30x15x8 cm dydžio plytų ir 20–40x8–20x8–10 cm dydžio akmenų, rištų pilku kalkių skiediniu. P pusėje jis jungėsi su kitu analogišku XVI a. vidurio mūriniu pamatu M2, kuris tęsėsi 5,5 m Š–P kryptimi palei tranšėjos 1 V sienelę. Jo ilgis – 5,5 m, aukštis – 1–1,4 m, plotis nenustatytas (2 pav.). P jis jungėsi su gotikiniais XVI a. statinio pamatais M3. Jie atidengti kiemo PR dalyje, apie 24 m į Š nuo P kiemo sienos ir 21 m į V nuo R sienos. Pamatus sudarė 3 dalys – 1,2 m pločio, 0,9–1,2 m ilgio ir 1,3–1,4 m aukščio Š dalis, besitęsianti V–R kryptimi, 1,1–1,2 m pločio, 2–3 m ilgio ir 0,7–1,4 m aukščio V dalis, besitęsianti Š–P kryptimi, bei 1,5 m ilgio, 60–70 cm aukščio ir neaiškaus pločio P dalis, besitęsianti V–R kryptimi

2 pav. Mūrinio pamato M2 vaizdas iš R. P. Vutkin nuotr.

Fig. 2. View of masonry foundation M2, as seen from the E

(3–4 pav.). Tarp Š ir P pamatų dalių Š–P kryptimi yra 2,9 m atstumas. Pamatai užėmė bendrą 9,5 m^2 dydžio plotą. Tarp atskirų dalių esančiame plote fiksuoti pilko grunto sluoksniai su XVII–XIX a. buitinės ir statybinės keramikos fragmentais. Nuo kiemo R sienos iki statinio pamatų M3 fiksuotas permaišyto grunto sluoksnis su XVII–XIX a. buitinės ir statybinės kera-

3 pav. Statinio pamatų M3 P dalies vaizdas iš Š. P. Vutkin nuotr.

Fig. 3. View of the S part of structure foundation M3, as seen from the N

4 pav. Statinio pamatų M3 vaizdas iš R. P. Vutkin nuotr.

Fig. 4. View of structure foundation M3, as seen from the E

5 pav. Šurfas 1 iš V. P. Vutkin nuotr.
Fig. 5. Test pit 1, as seen from the W

6 pav. Šurfas 2 iš PR. P. Vutkin nuotr.
Fig. 6. Test pit 2, as seen from the SE

mikos radiniais bei trimis XX a. II pusės perkasimais.

Į PV nuo statinio pamatų M3, kiemo PR dalyje, 0,8–1,5 m gylyje fiksuotas pilko grunto su griuvenomis, angliukais, kalkėmis, molio ir smėlio intarpais bei gyvulių kaulais sluoksnis, kuriame rasta XVI–XIX a. buitinės ir statybinės keramikos. Kiemo P ir PV dalyse po asfaltu ir skalda aptiktas stipriai permaišytas pilko grunto su XVII–XX a. buitine ir statybine keramika sluoksnis. Čia, 2,64 m į Š nuo kiemo P sienos atidengtas stipriai apardytas 0,9–1,25 m aukščio, 50–60 cm pločio ir apie 1 m ilgio XVIII a. mūro fragmentas. Jį sudarė stambūs akmenys (30–40x10–20 cm) bei pavienės antrinio panaudojimo raudonos spalvos plytos (30x15x9 cm) bei jų nuolaužos, rištos pilkos spalvos kalkių skiediniu. 70 cm į R nuo jo atidengtas mūrinis šulinys, 3 m į V – elektros kabelis, o 5 m į V – šiluminės trasos kolektorius.

2012 m. Didžiosios g. 10 pastato rūsyje papildomai atlikti žvalgomieji tyrimai. Didžiosios g. 10 pastatas istoriškai priklausė 43 kvartalui ir 73 posesijai. Čia buvo Radvilų rūmai, apėmę du kiemus, tačiau sklype prie Bokšto gatvės stovėjo miestiečių namai. Iki XVIII a. vidurio gaisro čia buvo 8 amatininkų nameliai, iš kurių vienas buvo mūrinis. Po gaisro šioje vietoje pastatytas pusiau mūrinis namas su mūriniu rūsiu ir priemene. 1899–1900 m. palei Bokšto gatvę pastatytas 3 aukštų mūrinis namas su rūsiais ir mezoninu bei 3 aukštų mūrinis fligelis su rūsiais kieme. 1993 m. T. Poška atliko tyrimus Didžiosios g. 8 ir 10 namų teritorijose. Jų metu ištirtas 520 m^2 plotas. Tyrimai vyko Didžiosios g. 10 sklypo Š dalyje. Jų metu aptiktos ir išvalytos rūsio 3 patalpos. Rūsio pamatai buvę gotikiniai. Pats rūsys užpiltas XX a. Tyrimų metu rasta XVII–XIX a. radinių, fiksuotas iki 4,5 m storio kultūrinis sluoksnis. 1996 m. S. Sarcevičius atliko žvalgymus Didžiojoje g. 10–28A. Šioje vietoje viename iš pirmo aukšto kambarių vienu metru buvo žeminamas esamas grindų lygis. Žvalgymų metų fiksuoti supiltiniai sluoksniai su XVIII–XIX a. keramika. Archeologiškai vertingas sluoksnis neaptiktas. 1997 m. S. Sarcevičius tęsė žvalgymus Didžiosios g. 10–28A. Tada kastos dvi tranšėjos. Po asfaltu ir XX a.

grindiniu fiksuotas 2 m storio perkastas kultūrinis sluoksnis, 1,5 m gylyje atkastas kolektoriaus fragmentas, archeologiškai vertingas sluoksnis neaptiktas. 1997 m. vyko archeologiniai tyrimai Didžiosios g. 10 (T. Poška). Tirta sklypo PV dalis, čia stovėjusio pastato PV rūsys. Bendras tirtas plotas – 75,4 m^2. Fiksuoti tik perkasti archeologiškai nevertingi sluoksniai, 3 m gylyje atidengtos betoninės grindys.

2012 m. žvalgomųjų tyrimų metu ištirti du 2x2 m dydžio šurfai – vienas rūsio ŠV kampe, kitas – PR kampe (bendras tirtas plotas – 8 m^2). Fiksuoti 1–1,5 m storio 4 horizontų kultūriniai sluoksniai.

Šurfe 1 rasta XX a. II pusės radinių. Pamatų įrengimo metu suformuotame sluoksnyje surinkta XVII–XIX a. buitinės keramikos fragmentų. Rūsio Š sienos pamatas tęsėsi iki 1,5 m gylio, įžemis pasiektas 0,9–1,5 m gylyje (5 pav.). Šurfe 2 rastas XVII a. plokštinio koklio fragmentas kartu su XX a. geležiniais dirbiniais ir stiklo fragmentais. Rūsio R sienos pamatas tęsėsi iki 1,1 m gylio, įžemis pasiektas 1–1,1 m gylyje (6 pav.).

Didžioji St. 10

In 2012, a field evaluation (two test pits, a total of 4.81 m^2) and survey (39.3 m^2) were conducted in the inner courtyard of the building at Didžioji St. 10 in Vilnius. Mixed layers with 17th–19th-century finds were recorded in test pit 1 and sterile soil was reached at a depth of 3.1 m. Test pit 2 was excavated to a depth of 2.9 m without reaching sterile soil. Mixed layers with 17th–19th-century finds were also recorded and a masonry wall was unearthed (Fig. 1).

During the survey, three mid-16th-century Gothic structure foundations (M1, M2 ir M3) were unearthed in the E part of the courtyard (Figs. 2–4) as well as a badly damaged mid-18th-century masonry wall. Only mixed layers with 17th–19th-century finds were recorded. In addition, a sewer, a masonry well, underground electric cables, gas pipes, and water pipes were unearthed in the courtyard.

In 2012, a field evaluation (two 2 x 2 m test pits, a total of 8 m^2) were conducted in the basement of the building at Didžioji St. 1). Test pit 1 contained finds from the second half of the 20th century and the layer in it that had formed during the creation of a foundation contained fragments of 17th–19th-century household pottery. The foundation of the N basement wall extended down to a depth of 1.5 m (Fig. 5). Test pit 2 contained 20th-century finds and one fragment of a 17th-century panel stove tile (*Blattkachel*). The foundation of the E basement wall extended down to a depth of 1.1 m (Fig. 6).

Pavel Vutkin

J. Basanavičiaus gatvė 9A

2012 m. lapkričio mėnesį Vilniuje, J. Basanavičiaus g. 9A sklype vyko archeologiniai žvalgomieji tyrimai. Jų metu ištirti 6 šurfai. Šurfai 1–4, 6 buvo 2x2 m dydžio, šurfas 5 – 1,5x1,5 m dydžio. Bendras tirtas plotas sudarė 22,25 m^2. Bendras kultūrinio sluoksnio storis tyrinėtose vietose siekė 0,8–2,3 m. Sklypo P dalyje, arčiau J. Basanavičiaus gatvės (šurfai 1, 2, 6) ir sklypo ŠV dalyje (šurfas 3) archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio neaptikta.

Šurfe 1 fiksuotas 0,6–1,24 m storio supiltinės kilmės sluoksnis, susiformavęs šioje vietoje XX a. žemės judinimo darbų metu. Analogiška situacija konstatuota šurfe 6. Čia fiksuotas 2 m storio XX a. susiformavęs sluoksnis.

Šurfe 2 fiksuotas 80 cm storio kultūrinis sluoksnis su XIX a. pabaigos – XX a. pradžios